

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8To/21/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8224010062
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Sninský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8224010062.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Sninského a sudcov JUDr. Moniky Halkociovej a Mgr. Iva Maruščáka na verejnom zasadnutí konanom dňa 25.06.2024, v trestnej veci proti obžalovanému A. B. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Trestného zákona, a iné, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov sp. zn. 13T/6/2024 zo dňa 18.03.2024, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obžalovaného A. B. z a m i e t a .

odôvodnenie:

Rozsudkom sp. zn. 13T/6/2024 zo dňa 18.03.2024 Okresný súd Bardejov rozhodol tak, že obžalovaný: A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom B. C., XXX XX C., sa uznáva za vinného na tom skutkovom základe, že

- dňa 21.08.2023 v čase okolo 06.45 hod. v Bardejove na ulici Pod Šibeňou horou na ceste v blízkosti rodinných domov č. XX D. E. XX, maskovaný kapucňou a rúškom, fyzicky napadol poškodenú B. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C., F. G. H. E. XX tak, že k nej pristúpil zozadu z pravej strany a chytil jej nákupnú tašku, ktorú mala poškodená v pravej ruke a snažil sa jej ju vytrhnúť, pričom ju najmenej 2 krát udrel kovovým pilníkom s drevenou rukoväťou po jej pravej ruke, následne jej vytrhol tašku z ruky a utekal s ňou približne 5 až 10 metrov, z tašky vybral dámsku peňaženku v hodnote 20,- eur tmavočervenej farby s obsahom finančnej hotovosti 82,40 eura, občiansky preukaz, kartu poistenca vystavenú na meno poškodenej, kde po vybratí peňaženky, tašku zahodil a z miesta činu ušiel, čím takto poškodenej B. F., spôsobil škodu odcudzením peňaženky s obsahom finančnej hotovosti spolu vo výške 102,40 eura a zároveň svojím konaním spôsobil poškodenej zranenia pomliaždenie a odreniny III. prsta pravej ruky s dobou liečenia do 7 dní,

teda proti inému použil násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci a čin spáchal závažnejším spôsobom konania – so zbraňou, čím spáchal zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Trestného zákona.

Za to obžalovanému uložil podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona s prihliadnutím na § 36 písm. d/, písm. l/, písm. k/ Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a s použitím § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky, s tým, že podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona ho pre výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Uložil tiež podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona trest prepadnutia veci a to: okrúhly kovový pilník s drevenou rukoväťou o celkovej dĺžke 38 cm, z toho drevená rukoväť o dĺžke 18 cm a kovová časť o dĺžke 20 cm.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku poškodenú B. F., nar. XX.XX.XXXX v I., trvale bytom F. G. H. XX, C., s uplatneným nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

V zákonnej lehote podal proti tomuto rozsudku, ale len proti výroku o treste, obžalovaný písomné odvolanie. V jeho odôvodnení podanom prostredníctvom svojho obhajcu obžalovaný, odkazujúc na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.07.2019 sp. zn. 6Tdo/31/2019 a na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 26.01.2021 sp. zn. 7To/15/2020, poukazoval na to, že podľa jeho názoru špecifiká predmetnej trestnej veci, a to že sa ku skutku od samotného začiatku priznával, skutok úprimne oľutoval, poškodenej napísal ospravedlňujúci list, skutok spáchal vo veku blízkom veku mladistvých, skutok spáchal pod vplyvom tiesnivých osobných pomerov (spolu s tehotnou priateľkou boli bez peňazí a strechy nad hlavou), pričínal sa o vrátenie peňaženky spolu s celým jej obsahom vrátane hotovosti, jasná prevaha poľahčujúcich okolností, žiadna priťažujúca okolnosť, konštruktívny postoj vo veci (obžalovaný nepodával žiadosti o prepustenie z väzby), sebareflexia obžalovaného (kritický postoj obžalovaného ku skutku), pozitívne hodnotenie osoby obžalovaného od vypočutých svedkov, pomerne prísna trestná sadzba vzhľadom k špecifickosti skutku, vo svojom súhrne dávajú jasný signál pre možnosť, užitočnosť a vhodnosť použitia § 39 ods. 1 Trestného zákona v takej prípustnej miere, aby bolo možné uloženie podmienčného trestu odňatia slobody. Takto za spravodlivú a zákonnú prípustnú mieru obžalovaný považuje trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov, so skúšobnou dobou na úrovni 5 rokov, za súčasného uloženia probačného dohľadu, obmedzenia spočívajúceho v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok a povinnosti spočívajúcej v príkaze zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo sa preukázateľne uchádzať o zamestnanie. Poukazoval na to, že je prvýkrát obmedzený na osobnej slobode, pričom k dnešnému dňu je vo väzbe už viac ako 8 mesiacov a tento pobyt vo väzbe má na neho zásadný vplyv. Za ďalšiu poľahčujúcu okolnosť, ktorá by mu mala byť priznaná je to, že skutok spáchal pod vplyvom tiesnivých osobných pomerov alebo rodinných pomerov, ktoré si sám nespôsobil (§ 36 písm. h/ Trestného zákona). Odkazoval na príslušný komentár k zneniu Trestného zákona, na to, že páchatel trestného činu sa pred spáchaním trestného činu mohol ocitnúť v tiesnivých osobných alebo rodinných pomeroch (iných ako stav núdze, k tomu bližšie pozri vysvetlivku k predchádzajúcemu písmenu), a to mimo svojej vôle. Za poľahčujúcu možno túto okolnosť považovať len vtedy, ak si ich nespôsobil sám. Tieto osobné pomery môžu byť rôzneho charakteru, a to od vážnej choroby páchatel'a, cez chorobu jeho rodinných príslušníkov, nezavinený rozpad manželstva, ale aj rôzne závislosti blízkych osôb a pod.. Konštatovanie okresného súdu, že túto poľahčujúcu okolnosť obžalovanému nepriznal, pretože mu matka napriek komplikovaným rodinným podmienkam poskytovala potrebnú starostlivosť a podporu aj v súvislosti s jeho psychickými problémami, považuje odvolateľ za nesprávne. Poukazoval na to, že nikdy nepoznal svojho biologického otca, ktorý jeho matku opustil ešte pred jeho narodením, do svojich 9-tich rokov mal priezvisko H., v tomto veku sa jeho matka vydala za jeho otčima p. B., s ktorým nikdy nemal dobrý vzťah, pretože otčím holduje alkoholu. Dodal, že vážne psychické problémy, na ktoré sa liečil a bol aj hospitalizovaný, sú výsledkom genetickej výbavy a nestabilného rodinného prostredia, najmä s poukazom na absenciu pozitívneho mužského vzoru. Uviedol, že základným motívom a pohnútkou k spáchaniu tohto protiprávneho skutku bolo tehotenstvo priateľky, s ktorou boli v danom čase bez jedla a peňazí na ulici a práve závislosť inej osoby na ňom (tehotná priateľka) je, s poukazom na odbornú literatúru, typickým príkladom tiesnivých osobných alebo rodinných pomerov. Uznal, že tiesnivé osobné pomery obžalovaného vznikli aj jeho pričinením, avšak dodal, že si ich nespôsobil sám, pretože majú základ v psychike (nevyrovnaný vývin osobnosti s poruchami správania) a tehotenstve priateľky a tieto skutočnosti nie je, podľa názoru obhajoby, možné pripisovať na farchu obžalovaného. Dňa 04.04.2024, teda až po vydaní napadnutého rozsudku, sa obžalovanému narodila dcéra Dorota. S odkazom na judikatúru ESLP uviedol, že súdy sa musia zaoberať najlepším záujmom dieťaťa a posúdiť ho v danej konkrétnej situácii, pokiaľ je rozhodnutie vo veci s dopadom na dieťa (napr. Wagner a J. M. W. L. proti Luxembersku, sťažnosť č. 76240/01, Mennesson proti Francúzsku, sťažnosť č. 65192/11, § 93; Anayo proti Nemecku, Penchevi proti Bulharsku, sťažnosť č. 77818/12, § 71). Vplyv trestu v konkrétnom prípade je preto potrebné skúmať tak, aby mal čo najmenší dopad práve na dieťa (starostlivosť, opatera, výživné, ...) a pri aplikácii vyššie uvedených kritérií pre ukladanie trestu, ktoré obsahuje Trestný zákon, je preto nutné zohľadniť práva i najlepší záujem dieťaťa. Navrhol, aby odvolací súd zohľadnil osobitné okolnosti pri ukladaní trestu s poukazom na právne princípy plynúce z čl. 3 ods. 1 a čl. 9 Dohovoru o právach dieťaťa, zo spomínanej judikatúry ESLP a čl. 41 Ústavy SR. Svoje odvolanie uzavrel odkazom na judikatúru ústavného súdu Českej republiky tak, že pri ukladaní trestu v konkrétnom prípade môžu byť rozličné funkcie trestu (ochranná, preventívna, represívna) vo vzájomnom konflikte. Ten je možné riešiť napríklad deklarovaním primárneho účelu, ktorý musí byť naplnený vždy a účelu podporného, ktorého dosiahnutie je vhodné, nie však nevyhnutné za každých okolností. Ochrana dieťaťa má vyššiu ochranu, ako potrestanie jeho rodiča (Nález Ústavného súdu ČR, II.ÚS 2027/17). V podstate na základe uvedeného obžalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý výrok rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 18.03.2024 č. k. 13T/6/2024-270 o treste zrušil a sám vo veci rozhodol

tak, že obžalovanému podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona s prihliadnutím na § 36 písm. d/, písm. h/, písm. l/ a písm. k/ Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a s použitím § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Trestného zákona, uloží trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, výkon trestu podmienene odloží a určí skúšobnú dobu na 5 (päť) rokov za súčasného uloženia probačného dohľadu nad správaním obžalovaného, obmedzenia spočívajúceho v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok a povinnosti spočívajúcej v príkaze zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo sa preukázateľne uchádzať o zamestnanie.

Na základe takto podaného odvolania postupoval krajský súd v intenciách ustanovenia § 317 ods. 1 Trestného poriadku, v zmysle ktorého, ak odvolací súd nezamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, po vykonaní svojej prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že podané odvolanie je nedôvodné.

V posudzovanej trestnej veci bolo, podľa názoru krajského súdu, pred súdom prvého stupňa vykonané dokazovanie v takom rozsahu, ako to bolo v zmysle ustanovenia § 2 ods. 10 Trestného poriadku v podstate pre správne zistenie skutkového stavu nevyhnutné a tak krajský súd z doposiaľ vykonaného dokazovania vychádzal.

Podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona, trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Trest plní funkciu ochrany spoločnosti jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabránenie v trestnej činnosti), a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu), a jednak aj voči ďalším občanom - potenciálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Podľa § 34 ods. 3 Trestného zákona má trest postihovať iba páchatela tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

Podľa § 34 ods. 4 Trestného zákona, pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, prítiažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Pri ukladaní trestov treba zároveň vychádzať zo spojenia a vzájomnej vyváženej dvoch princípov, a to z princípu zákonnosti trestu a z princípu individualizácie trestu. Trest musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu).

Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu. Medzi skutočnosťami, na ktoré by v záujme individualizácie trestu mal súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadať, patria napríklad spôsob spáchania činu a jeho následok, miera zavinenia, pohnútky, prítiažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osoba páchatela, pomery páchatela (majetkové, osobné, rodinné pomery, zdravotný stav páchatela a jeho rodiny), či možnosť jeho nápravy. Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácia tak núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupu súdu pri rozhodovaní o treste. (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 To 7/2013 zo dňa 13.05.2014)

Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má zákon pôsobiť na ochranu spoločnosti tak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu – rehabilitácia), ako aj voči ďalším občanom – potenciálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Trest, samozrejme, musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatela (retribúcia). (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 To 2/2014 z 8.10.2014)

Judikatúra, na ktorú odvolateľ odkazuje je s týmto i samotným napadnutým výrokom o treste plne súladná a odvolací súd sa o ňu rovnako opiera.

Neprimeraným trestom podľa § 321 ods. 1 písm. e/ Trestného poriadku sa rozumie taký trest, ktorý je z pohľadu zásad ukladania trestov uvedených v § 34 a nasl. Trestného zákona, čo do jeho druhu alebo výmery, príliš prísny alebo príliš mierny. Odvolací súd môže z tohto dôvodu zrušiť výrok o treste a uložiť nový trest iba vtedy, ak je medzi uloženým trestom a trestom, ktorý by pri správnom postupe podľa uvedených zákonných ustanovení upravujúcich zásady ukladania trestov mal byť uložený, výrazný (prílišný) rozdiel. (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 To 17/2015 zo dňa 08.11.2016)

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplynulo, ktoré skutočnosti vzal súd prvého stupňa do úvahy pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu. Plynie z neho, že odkazoval na prijatie vyhlásenia obžalovaného o vine, na výpoveď obžalovaného, výpoveď svedkyne poškodenej B. F., svedkyne B. J. a svedka F. K., znalecký posudok B. L. M. z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvie psychiatria č. 315/2023 a odborné vyjadrenie k výške škody, na listinné dôkazy a to: zápisnicu o obhliadke miesta činu s pripojenou fotodokumentáciou, odpis registra trestov, výpis z evidencie priestupkov, aktuálnu lustráciu v Centrálnom registri správnych deliktov a priestupkov, charakteristiky na obžalovaného, kópiu listu obžalovaného pre poškodenú a zápisnicu o vydaní vecí spísanú s obhajcom dňa 18.03.2024, na vecné dôkazy a to okrúhly kovový pilník a dámska peňaženka vydaná obhajcom obžalovaného a prihliadol na okolnosti svedčiace v prospech obžalovaného predovšetkým na samotný kritický postoj obžalovaného k spáchanej trestnej činnosti, keď obžalovaný sa k spáchaniu trestného činu od začiatku trestného stíhania priznával, na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie o vine a v záverečnej reči tento svoj skutok aj úprimne oľutoval, teda na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l/ Trestného zákona. Tento postoj obžalovaného považoval za rozhodujúci aj pri posudzovaní možnosti jeho nápravy, keď to, že si obžalovaný uvedomil protiprávnosť svojho konania a prejavil tiež rozhodnú vôľu viesť v budúcnosti riadny život tak, že sa zamestná a bude sa starať o svoje dieťa a pomáhať svojej matke, podstatne zvyšuje pozitívnu prognózu jeho ďalšieho správania sa a zohľadnil aj to, že znalkyňa v záveroch znaleckého posudku poukázala na to, že prognóza ďalšieho vývoja osobnosti obžalovaného vo vzťahu k protispoločenskému konaniu závisí od jeho schopnosti stotožniť sa so sociálnymi a právnymi normami tejto spoločnosti, ako aj od abstinencie od psychoaktívnych látok. Okresný súd mal za to, že už z vyjadrení obžalovaného na hlavnom pojednávaní je zrejmé, že si počas pobytu vo väzbe dostatočne uvedomil nesprávnosť svojho konania a je výlučne na ňom, aby svoje rozhodnutie viesť riadny život po vykonaní trestu, vo svojom živote aj priamo uplatnil. Súd priznal obžalovanému aj ďalšiu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. d/ Trestného zákona, teda že spáchal trestný čin vo veku blízkom veku mladistvých a mal za to, že obžalovaný aj v dôsledku svojej nezrelosti a neukončeného vývinu jeho osobnosti, sa rozhodol riešiť ťažkú životnú situáciu, v ktorej sa aktuálne nachádzal, práve takýmto protiprávnym spôsobom. Okresný súd obžalovanému priznal aj poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. k/ Trestného zákona, teda, že sa pričínil o odstránenie škodlivých následkov trestného činu alebo dobrovoľne nahradil spôsobenú škodu a súd uznal, že obžalovaný sa jednoznačne pričínil o odstránenie škodlivých následkov trestného činu tak z hľadiska náhrady majetkovej škody, ale aj z hľadiska morálneho, v podobe ospravedlnenia poškodenej. Oproti tomu súd vysvetlil, prečo nepriznal poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. h/ Trestného zákona, teda, že trestný čin spáchal pod vplyvom tiesnivých osobných alebo rodinných pomerov, ktoré si sám nespôsobil, a naopak mal za to, že tieto pomery si obžalovaný spôsobil sám svojim pričinením, keď zo znaleckého posudku, z jednotlivých lekárskeho správ a v ňom citovaných považoval za zrejmé, že aj napriek zložitým pomerom v rodine mu matka poskytovala potrebnú podporu a starostlivosť aj v súvislosti s jeho psychickými problémami a nakoniec aj sám obžalovaný vypovedal, že na ulici sa ocitol iba v dôsledku toho, že nikde nepracoval a v nadmernej miere požíval alkohol, kvôli čomu mu jeho strýko zrušil trvalý pobyt v dome, kde obžalovaný býval spolu aj so svojou matkou. Okresný súd popri poľahčujúcich ale nezistil žiadne priťažujúce okolnosti. V neprospech páchatela zohľadnil, že sa skutku dopustil použitím násilia a so zbraňou, pričom následky jeho konania sa prejavili v podobe zranenia poškodenej (pomliaždenie a odreniny III. prsta pravej ruky) s dobou liečenia do 7 dní a rovnako mali vplyv aj na psychiku poškodenej, ktorá vypovedala, že stále, keď ide po ulici, kde sa stal skutok, tak si na predmetnú udalosť spomenie a prežíva stresy, stále sa obzerá, či za ňou niekto nejde a má strach. Zjavne v neprospech zohľadnil aj to, že obžalovaný vo veku 20 rokov a 5 mesiacov, pokiaľ nebol vzatý do väzby, už nebol absolútne bezúhonnou osobou, pretože bol odsúdený za prečin výtržníctva, pričom toto odsúdenie je už zahladené a postihnutý bol za celkovo štyri spáchané priestupky. Vychádzajúc pritom z princípu primeranosti trestu k spáchanému trestnému činu a z princípu (sudcovskej) individualizácie trestu, ktorý je vnímaný ako prostriedok pre dosiahnutie primeranosti trestu, svoje úvahy okresný súd

uzavrel tým, že v tomto konkrétnom prípade je dôvodné aplikovať postup mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona, najmä s poukazom na význam a početnosť poľahčujúcich okolností a nakoľko na obžalovaného doposiaľ nebolo pôsobené priamym výkonom trestu odňatia slobody, preto aj vzhľadom na jeho mladý vek, považoval okresný súd uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov nepodmienečne za dostatočný pre dosiahnutie účelu trestu, teda pre nápravu páchatela i pre ochranu spoločnosti. Obžalovaný nebol v posledných 10 rokoch pred spáchaním tohto trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin, preto ho okresný súd na výkon uloženého trestu zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, v súlade s ustanovením § 48 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona. O treste prepadnutia veci podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona rozhodol na podklade výpovede obžalovaného v spojení so zápisnicou o obhliadke miesta činu, keď mal súd preukázané, že okružly kovový pilník s drevenou rukoväťou o celkovej dĺžke 38 cm, z toho drevená rukoväť o dĺžke 18 cm a kovová časť o dĺžke 20 cm, ktorý bol zaistený ako vecná stopa, patrila obžalovanému a bol použitý na spáchanie trestného činu.

Ani odvolací súd nedospel k záveru, že by bolo namieste ukladať obžalovanému trest prísnejší či miernejší. Nakoľko v trestnom konaní tvorí rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu jeden celok, možno konštatovať, že sa so závermi okresného súdu pre ich odôvodnenosť a zákonnosť odvolací súd stotožnil, pričom možno vzhľadom na povahu odvolacích dôvodov dodať nasledovné.

Predpokladom pre zákonný postup podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona je, aby boli pred súdom zistené také okolnosti prípadu alebo pomery páchatela, že vzhľadom na nich má súd za to, žeby použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatela neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatelovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom.

Odvolací súd teda preskúmal, či by použitie ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona bolo prípustné s prihliadnutím na pomery páchatela. Pomery páchatela sa týkajú jeho osobnostného hodnotenia. Ide teda o okolnosti, ktoré charakterizujú osobu páchatela ako objekt trestu, a tiež o okolnosti, pre ktoré je rovnaký trest pre rôznych páchatelov rôzne citeľný. Ide o osobitné rodinné a osobné pomery, ktoré existujú až v čase rozhodovania o treste (napr. kritické majetkové pomery páchatela, jeho zhoršený zdravotný stav a zhoršený zdravotný stav jeho rodiny, starostlivosť o početnú rodinu a pod.). Medzi pomery páchatela, odôvodňujúce postup podľa tohto ustanovenia, by bolo možné považovať aj viac významných poľahčujúcich okolností pri nedostatku priťažujúcich okolností, vážnu chorobu páchatela, závislosť mnohopočetnej rodiny páchatela od jeho zárobku, stav zníženej príčetnosti páchatela, ak nie je možný iný zákonný postup, starostlivosť páchatela o väčší počet osôb na neho odkázaných a pod.. Treba teda zdôrazniť, že nejde o relatívne bežné, ale skutočne až o mimoriadne skutočnosti, lebo len také môžu odôvodniť aplikáciu § 39 Trestného zákona za predpokladu, že použitie zákonom ustanovenej trestnej sadzby odňatia slobody by bolo pre páchatela neprimerane prísne a že účel trestu možno dosiahnuť aj trestom kratšieho trvania. Spáchanie trestného činu v stave nedostatku a zároveň zo ziskuchtivosti v pomeroch, že družka páchatela je tehotná a aktuálne už dieťa porodila, nenapĺňa pojem výnimočnosť pomerov páchatela.

Okolnosťami prípadu sú všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru a závažnosti trestného činu, vrátane možnosti nápravy páchatela. Mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody možno odôvodniť aj okolnosťami, ktoré sú znakom príslušnej skutkovej podstaty trestného činu, pokiaľ ich význam alebo intenzita, ktorou boli naplnené, výraznejšie vybočujú z obvyklých prípadov takýchto trestných činov, a preto odôvodňujú zhovievavejší prístup pri ukladaní trestu. Okolnosťami prípadu môžu byť aj také okolnosti, ktoré nie sú nevyhnutnou súčasťou príslušnej skutkovej podstaty, pokiaľ sa v danej kvalite a kvantite pravidelne nevyskytujú. Také mimoriadne okolnosti v danom prípade zistené boli a spočívajú vo význame a početnosti poľahčujúcich okolností oproti absencii priťažujúcich okolností za stavu, že na obžalovaného A. B., ktorý permanentne prejavuje snahu o vedenie riadneho života, doposiaľ nebolo pôsobené priamym výkonom trestu odňatia slobody. Obžalovaný je osobou, ktorá spáchala trestný čin bez toho, aby boli pochybnosti o jeho schopnosti rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania a svoje konanie ovládať. Mal rozum a slobodnú vôľu, a to aj vo vzťahu k skutočnosti, že z ich spolužitia vzniklo tehotenstvo jeho priateľky. Výhrady odvolateľa v tomto smere sú teda irelevantné.

Z predloženého spisu vyplynulo, že obžalovaný sa pri tomto násilnom zločine zamaskoval vo výzore tváre, útočil odzadu na ženu staršieho veku a až dvakrát, keď sa bránila bez zbrane, ju zbraňou udrel

po pravej ruke, až jej spôsobil ujmu na zdraví a po spáchaní trestného činu z jeho miesta utiekol a bezohľadne nakladal aj s odcudzenými vecami. Na druhej strane si ale chybu uznal a škodu príslušným spôsobom nahradil. Možno k tomu už len dodať, že odhalený ako páchatel' predmetnej lúpeže by bol aj bez svojho priznania, len vďaka rýchlym a účinným vyšetrovací úkonom. Na druhej strane, jeho priznanie, prejavená ľútosť a náhrada škody s vyhlásením o snahe viesť riadny život, aj v dôsledku narodenia dcéry, svedčili o priaznivej možnosti jeho nápravy a odôvodňovali použitie výmeru trestu aplikovanú už súdom prvého stupňa o to viac, že ide o podstatnú zmenu v nazeraní obžalovaného na spôsob vedenia života, zmenu akceptovateľnú, dokonca spoločensky žiadúcu.

Hoci podľa stanoviska publikovaného pod č. 44/2017 trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2017 sp. zn. Tpj 55/2016, ak možno páchatel'ovi trestného činu pri uzavretí a schválení dohody o vine a treste mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d, ods. 4 Trestného zákona, teda v situácii vopred dohodnutého trestu, možno (teda nie obligatórne) naposledy označené ustanovenie per analogiam a pri použití argumentu a minori ad maius (od menšieho k väčšiemu) použiť aj v prípade uznania viny podľa § 257 ods. 1 písm. b/, c/ Trestného poriadku (po prijatí takého vyhlásenia súdom), keďže páchatel' (procesne ako obžalovaný) neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny (dokonca) bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu, stále musí byť pri ukladaní trestu totiž sledovaný jeho účel a zachovaný postup podľa § 34 Trestného zákona pri ukladaní primeraného trestu.

Tento účel je nutné sledovať pri každom spôsobe mimoriadneho zníženia trestu, ktorý je predmetom postupu podľa § 39 Trestného zákona.

Motivácia obžalovaného porušiť záujem chránený Trestným zákonom bola pritom dominantne zisťná, ktorý záver podporuje aj podaný psychologický posudok. Priamy úmysel konať a porušiť záujem chránený Trestným zákonom pri predmetnom zločine bol nepochybný. Práve následok predmetného zločinu bol skutočne výrazne závažný. Platí to o to viac, že išlo o útok odzadu a dokonca s použitím zbrane na úder. Takýto účinok na veciach a osobe je argumentom, ktorý obžalovanému neprospieva.

Osobitne k okolnostiam a spôsobu spáchania zločinu odvolací súd vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a aj z toho dôvodu, že obžalovaný zneužil zbraň na úder. Malo to zjavne jediný účel, a to účel zvýšiť zastrešovací účinok svojho lúpežného konania, čo rovnako treba morálne odsúdiť. Obžalovaného nijako neospravedlňuje skutočnosť, že v čase skutku mal súkromné vzťahové a finančné problémy. Konal sofistikovane, premyslene, pričom miesto a čas spáchania zločinu, obžalovanému rovnako skôr priťažovali.

Výhľad je zhoršovaný skutočnosťou, že sa už do rozporu so záujmami chránenými Trestným zákonom dostal, navyše za okolnosti, že časovo v prvom prípade sa štát rozhodol nepokračovať v trestnom stíhaní, hoci sa obžalovaný aj vtedy priznal, ale podmienenčne bolo trestné stíhanie zastavené. Nestabilita obžalovaného sa potom prejavila v tom, že sklon páchať trestnú činnosť preukázal spáchaním prečinu, za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody s podmienenčným dokladom jeho výkonu a hoci sa v skúšobnej dobe osvedčil, následne spáchal už predmetný trestný čin, ktorý ale je už prečinom. Priaznivej možnosti nápravy páchatel'a už trestom odňatia slobody vo výmere 4 rokov však nasvedčuje okolnosť v podobe sebakritického vzťahu obžalovaného k svojej trestnej činnosti. Ak odvolací súd hodnotí stav v čase svojho rozhodnutia, žiada sa povedať, že obžalovaný prezentuje rozhodnutie viesť riadny život, stabilne sa starať o svoju rodinu a nepáchať trestnú činnosť.

Výsledne priaznivej možnosti nápravy nasvedčuje skutočnosť, že obžalovaný nielen na hlavnom pojednávaní súdu prvého stupňa, ale aj na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu prejavil sebakritický vzťah k svojej trestnej činnosti, keď pred súdom prvého stupňa vyhlásil vinu a svoj trestný čin oľutoval a v takom vzťahu k svojmu zločinu zotrval aj pred odvolacím súdom. Osobu obžalovaného odvolací súd hodnotil ako spôsobilú k riadnemu životu, pričom predmetný zločin považoval v jeho živote za ešte zriedkavé vybočenie z medzí riadneho života.

Aj keď sa uložený trest predsa len javí ako mierny, odvolací súd vyjadruje nádej, že obžalovaný skutočne bude sa riadiť svojimi aktuálnymi vyhláseniami a že preukáže, že dlhší výkon trestu /a to aj všeobecne do budúcnosti/ nie je potrebný.

Treba potom hodnotiť postup okresného súdu pri hodnotení splnenia ustanovení Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu za odôvodnený v rozsahu ukladania trestu pod zákonom ustanovenú trestnú sadzbu, nie však nižšiu, ako trest odňatia slobody kratší ako 2 roky, no vo výmere 4 rokov, zákonný, spravodlivý, a teda za správny. Neboli totiž splnené až také mimoriadne okolnosti v podobe až tak početných, či významovo výnimočných okolností prípadu, aby spravodlivým trestom bol trest menej ako 4 roky, či dokonca trest podľa návrhu odvolateľa.

Prísnosť trestu uloženého súdom prvého stupňa nie je neprimeraná trestnému činu obžalovaného. Výrok o treste je súladný aj s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, na ktorý obžalovaný odkazoval v odôvodnení svojho odvolania. Majúc na zreteli vyššie uvedené zásady pre ukladanie trestu a vyššie rozvedené okolnosti, za ktorých bol žalovaný trestný čin spáchaný a ktoré charakterizujú pomery obžalovaného, jeho osobu a možnosti jeho nápravy, ako aj účel trestu vyplývajúci z ustanovenia § 34 ods. 1 Trestného zákona, ktorým je ochrana spoločnosti pred obžalovaným spočívajúca v tom, že sa mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorenie podmienok na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a okolnosť, aby uložený trest súčasne iných odradil od páchania trestných činov a zároveň vyjadroval morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou, dospel odvolací súd k záveru, že pri predmetnom zločine je pre dosiahnutie účelu trestu a v súlade so záujmom na generálnej a individuálnej prevencii potrestanie obžalovaného trestom uloženým napadnutým rozsudkom na nápravu obžalovaného a ochranu spoločnosti potrestanie primerané a dostatočne individualizované. To platí tak pre výrok o treste odňatia slobody, výrok o spôsobe jeho výkonu, ako aj pre výrok o treste prepadnutia veci.

Nezistiac dôvody, pre ktoré by čo i len čiastočne niektorému z podaných odvolaní vyhovel, odvolací súd podané odvolanie ako nedôvodné zamietol.

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.